

ELÄKELÄISTEN KOKEMUKSIA TERVEYSASEMISTA

Helsingin Eläkeläisjärjestöt HEJ ry teki jäsenistölleen avoimen kyselyn, jossa kartoitettiin kokemuksia Helsingin terveysasemien palveluista. Kysely järjestettiin syyskuussa 2021.

Julkinen terveydenhuolto on ikäihmisille tärkeä palvelu. Sen järjestämisessä ja resursoinnissa pitää ottaa huomioon ikäihmisten erityistarpeet ja ikäihmisten määrän kasvu Helsingissä. Kaupungin sote-palveluissa ei ole riittävästi henkilökuntaa, ja ongelmia lisää henkilökunnan vaihtuvuus.

Yksittäisten terveysasemien asiakaskokemusten välillä on suuriakin eroja. Tässä yhteenvedossa esitetään tyypillisimmät kokemukset.

Yleiseksi ongelmaksi koettiin se, että terveysasemien toiminnassa ei oteta huomioon sitä, että ikäihmisillä on usein pitkäaikaissairauksia, jopa useita samaan aikaan. Kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä terveyden seurantaa ei juurikaan ole. Vastaanottoajat ovat lyhyitä, vain yhteen vaivaan kerrallaan, ja lääkärit vaihtuvat usein. Teoriassa potilaalle on nimetty oma lääkäri ja hoitaja, mutta käytännössä tämä ei juurikaan toteudu. Myös geriatriasta asiantuntemusta on liian vähän potilaskunnan ikärakenteeseen nähden. Edes suurilla sote-asevilla ei paneuduta potilaan kokonaistilanteeseen, vaikka sen piti olla tavoitteena.

Jonotusajat lääkärille ovat pitkiä, useita viikkoja kiireettömissä tapauksissa. Varauksia ottava hoitaja toimii portinvartijana, joka pahimmillaan estää tarpeellisenkin lääkärille pääsyn. Myös takaisinsoittoa joutuu usein odottamaan pitkään, jopa päiväkausia. Terveysasemien henkilöstön määrä on selvästi riittämätön. Lääkkeeksi on tarjottu palveluseleitä, joiden omarahoitus voi olla vähävaraiselle ylivoimainen. Potilaita neuvotaan toisinaan myös kääntymään yksityisten terveyspalveluiden puoleen. Tämä osoittaa julkisen sektorin resurssien riittämättömyyden.

Digitaaliset palvelut ovat monelle ikäihmiselle vaikeita, jopa ylivoimaisia. Eläkeläisjärjestöt järjestävät jäsenistölleen digikoulutusta, mihin toivotaan tukea kaupungilta, mutta aina tarvitaan myös vaihtoehtoja. Digipalveluihin toivotaan selkeitä, helppokäyttöisiä sovelluksia. Maisa-järjestelmä on hankala, ja tiedot eivät sinne siirry Omakannasta, yksityisestä hammashoidosta tai työterveyshuollosta. Järjestelmien käyttö vie myös hoitohenkilökunnan aikaa.

Lääkäri pitäisi saada tarvittaessa kotikäynnille, kuten oli mahdollista ikäihmisten nuoruudessa. Nyt joutuu hankkiutumaan terveysasemalle, vaikka on hyvin huonossa kunnossa tai sairastaa tarttuvaa tautia.

Terveysasemien keskittäminen harvoihin, suuriin sote-keskuksiin on aiheuttanut hankaluuksia pitkien matkojen vuoksi. Terveysasemien palvelut ovat maksuttomia, mutta matka sote-keskukseen voi olla hankala ja kallis. Lähiterveysasemista saatiin eniten myönteisiä kokemuksia.

Hammashoitoa on riittämättömästi tarjolla, ja jonot ovat pitkät. Kiireellisissäkin tapauksissa ei pääse nopeasti hoitoon. Suun terveydenhuollon pitäisi olla kiinteä osa ikäihmisen terveydenhoitoa, johon kuuluisi myös sairauksien ennaltaehkäisy.